

عنوان مقاله:

برآورد تقاضای سوخت در بخش حمل و نقل ایران (۱۳۵۶-۱۳۷۴)

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی و بودجه، دوره 4، شماره 2 (سال: 1378)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

زهرا آخانی - سازمان برنامه و بودجه

خلاصه مقاله:

تابع تقاضای سوخت در بخش حمل و نقل، تقاضای مشتق می باشد که از تقاضای خدمات حمل و نقل به دست می آید. از آنجایی که تخمین تقاضای خدمات حمل و نقل در بخش جاده ای با مشکل عدم دسترسی به آمار و اطلاعات مواجه است، طبق مطالعات به عمل آمده، در بیشتر کشورهای جهان، تابع تقاضای سوخت در بخش جاده ای (بنزین و گازوئیل) تابع متغیرهایی از قبیل قیمت سوخت، درآمد واقعی، تعداد وسایل نقلیه موجود و کارایی خودروها فرض می شود. ماهیت بخش راه آهن و هوایی با بخش جاده ای متفاوت است. در دو بخش یاد شده، آمارهای مسافر و بار وجود دارد. بنابراین، ابتدا تقاضای حمل و نقل بار و مسافر برآورد گردیده و سپس تقاضای سوخت تخمین زده شده است. در مطالعه حاضر، برای تابع تقاضای بنزین شش مدل که متغیرهای قیمت سوخت، درآمد واقعی، وسایل نقلیه موجود و کارایی را شامل می گردد، تخمین زده شده است. کشش قیمتی تقاضا از ۲/۰- تا ۱/۰- و کشش درآمدی نیز از ۶/۰ تا ۳۶/۰ متغیر است که بیانگر نبود کالای جایگزین بنزین در کشور و نرمال بودن این کالاست. تقاضا برای گازوئیل، در بخش جاده ای عمدتاً نسبت به قیمت، جمعیت، موجودی وسایل نقلیه و درآمد حساسیت نشان می دهد که در قالب چهار مدل این نتایج به دست آمده است. کششهای قیمتی گازوئیل نیز از ۹/۱ تا ۱/۰- و کششهای درآمدی نیز از ۳- تا ۳+ متغیر می باشد. تقاضای سوخت در بخش راه آهن، ارتباط مثبت با تن کیلومتر و مسافر کیلومتر حمل شده دارد. افزایش یک درصد در قیمت تن کیلومتر و مسافر کیلومتر، به ترتیب، ۱۳/۰ و ۳/۰ درصد از مصرف گازوئیل می کاهد؛ زیرا افزایش قیمت تن کیلومتر و مسافر کیلومتر، تقاضا برای بار و مسافر را کاهش می دهد که منجر به کاهش مصرف سوخت می شود. تقاضای سوخت در بخش هوایی نیز از تقاضا برای بار و مسافر مشتق می گردد. تقاضای سوخت در این بخش تابعی از مسافر کیلومتر حمل شده، درآمد ناخالص واقعی، قیمت کالاهای جایگزین (قیمت بلیط مسافر در بخش جاده ای) است. افزایش یک درصد قیمت بلیط راه آهن، ۳۸/۰ درصد، به طور متوسط، بر مصرف سوخت هوایی می افزاید.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1210287>

